

augustus 2010

Nieuwsbrief IWI no 13: Het verhaal van Indië

Van de IWI-directeur

Het heeft 2x een 'Indisch Huis' gekost, 2x een halve portie onbekwame tot louche bestuursleden en manager, plus 2x een burned out projectleider dan wel programmadirecteur. Maar nu is het er dan toch: het Indisch Herinneringscentrum. Gevestigd op het landgoed Bronbeek in Arnhem en voortaan, samen met Museum Bronbeek, present met een expositie getiteld 'Het verhaal van Indië'. Mooi!

mooi

Dat was mijn eerste indruk: mooi. En het mooie was: dat heeft ook een functie. Eerst dient het om je binnen te lokken, zodat je wilt kijken naar bijvoorbeeld dat enorme bruidsbed, dominant midden in de derde zaal opgesteld. Dat huwelijksbedden wereldrijken stichten en bezegelen is geen kenmerk van de Indische geschiedenis alleen. Wel natuurlijk dat dit bed ooit ergens stond in wat later Indië is gaan heten. En nu staat het dan hier als beeld van het gespreide bedje, waar de Hollanders alleen nog maar de Portugezen uit moesten verjagen om voortaan het goudhaantje te kunnen spelen.

..., daar slaapt de duivel tussen?

Tegelijkertijd staat het voor de 'rise and fall' van de Indische cultuur die zich als enige constante factor in de VOC-gebieden aanvankelijk ontwikkelde tot de dominante, normstellende partner in de Indische samenleving. Maar vanaf

de 19e eeuw teruggedrukt werd tot in de coulissen van de Nederlandse koloniale maatschappij. Tot zij tenslotte dankzij het subtiele Nederlandse dekolonisatiebeleid haar boeltje moest pakken en naar Nederland verhuisde. En naar Australië, Brazilië, Californië, tot in Nieuw Zeeland. Mooi toch dat één zo'n bruidsbed zoveel te vertellen heeft.

stil

In een andere zaal fungeert het mooie juist om stilte te maken. Want hoe anders kan het gruwelijke hoofdstuk over de Japanse bezetting, de burgerkampen en de krijgsgevangenschap verteld worden. Strakke wanden met kleine, mooi uitgelichte vitrines, en simpele laatjes die je alleen heel voorzichtig durft open te trekken om die ene aandoenlijke kindertekening of een enkele bladzijde uit een dagboek te zien liggen, als wel sprekende getuigen van wat hooguit moeizaam verwoord, of alleen vaag aangeduid kon worden. Een foto, uitgelicht, op de grond. Waar niemand op stapte, waar iedereen vanzelfsprekend omheen liep. Stil.

hard

En dan de hoek om. Even weet je niet waar je bent. Maar het voelt alsof je nogal hardhandig ergens tegenaan geknald bent. Ah! Nederland! De kille ontvangst. Wat een klap. Prachtig vorm gegeven, dat wel. Maar niet mooi.

Mooi wel dat juist deze zaal het visitekaartje is geworden van de expositie.

(wordt vervolgd)

[ES]